Nr. 9. Kraków, Sobota 25 sierpnia 1923. Rok I.

KURJER WIECZORNY

poświęcony sprawom ekonomicznym, giełdowym i politycznym
wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcja: ulica Reformacka Nr. 7 Telefon Nr. 2014

Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 44.000 Mkp, z odnoszeniem lub przesyłką pocztową 50.000 Mkp. Cena numeru 2000 Mkp.

Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Zwykłe 750 Mkp. Nadesłane 2.250 Mkp. Po kronice 3.000 Mkp. Na pierwszej stronie 3.750 Mkp. Załączniki wedle umowy.

Administracja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310

KURJER GIEŁDOWY

Warszawska giełda pieniężna

Warszawa, 25 sierpnia.

Waluty: Dolary St. Zjedn. 248.000.

Czeki. Belgja 11.325—11.250, Berlin 0·05—0·04$\frac{3}{4}$, Holandja 97.800, Londyn 1,131.000. Nowy Jork 248.000, Paryż 14.100—14.150—14.100, Praga 7.295, Szwajcarja 44.800—44.775, Wiedeń 3·51, Włochy 10.700.

Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, 24 sierpnia. PAT. Otwarcie giełdy godz. 10. Berlin 0.0001.15. Holandja 218. Nowy York 553 i jedna czwarta. Londyn 25.21. Paryż 31.15. Medjolan 23.85. Praga 16.25. Budapeszt 0.03 i jedna ósma. Bukarreszt 2.40. Belgrad 5.65. Sofja 4.90. WARSZAWA O.OO24. Wiedeń 0.0078; austr. korona stemplowana 0.0078 i jedna czwarta.

Zurych, 24 sierpnia. Zamknięcie giełdy: Berlin 0,0001.15, Holandja 218, Nowy Jork 553, Londyn 25.20, Paryż 31.30, Medjolan 23.91, Bruksela —, Praga 16.25, Budapeszt 0.03$\frac{1}{8}$, Bukareszt 2.40, Belgrad 5.65$\frac{1}{2}$, Sofja 4.90, Warszawa 0.0024, Wiedeń 0.0078, Austr. korona stemplowana 0.0078$\frac{1}{4}$, Kopenhaga —, Sztokholm —, Chrystjania —.

DZISIEJSZA MILJONOWKA.

Warszawa, 25 siepnia. Przy dzisiejszem ciągnieniu miljonówki wygrana padła na nume 0.567.483. (Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa w Warszawie).

Jugosławia nawiązuje stosunki z Rosją

Belgrad 24 sierpnia (tel. wł.). Profesor Lazarewicz, który wyjechał w imieniu rządu jugosłowiańskiego do Pragi, prowadzi tam rokowania z praskiem przedstawicielstwem Sowietów w sprawie podjęcia stosunków dyplomatycznych między Królestwem S. H. S. a Rosją sowiecką. Jednocześnie rokowania w tej samej sprawie oraz w sprawie podjęcia stosunków handlowych prowadzone są w Moskwie. W imieniu rządu jugosłowiańskiego występuje tam delegat Dimitrijewic.

Z dotychczasowego przebiegu rokowań można wnosić, że sprawa nawiązania stosunków dyplomatycznych i handlowych między król. S. H. S. a Rosją jest kwestją najbliższego czasu.

Potrzeba dyktatury w Niemczech

Berlin, 25 sierpnia. Kanclerz Rzeszy przyjął wczoraj na konferencji przywódców poszczególnych stronnictw, z którymi omawiał obecną sytuację. Kanclerz nie tail grozy położenia i zapowiedział wdrożenie przez rząd najradykalniejszych środków w tym kierunku. Kanclerz wyraził się między innemi dosłownie: Obecny rząd jest prawdopodobnie ostatnim, który mógłby na drodze konstytucyjnej odwrócić ostateczną gospodarczą i finansową katastrofę Niemiec. Jeżeli rząd obecny nie przeprowadzi swego gospodarczo-finansowego programu, wszystkie drogi ratunku będą zamknięte. Rząd nie jest zwolennikiem systemu dyktatury, jednakże w konlecznym wypadku będzie musiał w ramach konstytucji przejść do dyktatury. Wreszcie przynoszą dzienniki berlińskie zapowiedź ministra finansów Dra Hilferdinga o karach ciężkiego więzienia na spekulantów dewizowych. Rząd zamierza wprowadzić rodzaj gospodarczych sądów doraźnych.

—ooo—

Rozszerzenie okupacji Ruhry

Berlin, 24 sierpnia. Z Essen donoszą, że generał Degoutte odbył wczoraj podróż inspekcyjną wzdłuż wschodniej granicy okupowanego terytorjum. Jak słychać, podróż inspekcyjna generała Degoutte miała na celu sprawdzenie zarządzeń zamknięcia granicy, nie jest jednak wykluczonem, że stoi w związku z zamiarem okupacji dalszych terenów zagłębia Ruhry.

Plan zamordowania Cziczerina i Krassina

Berlin, 25 sierpnia. (Tel. wł.) Jak donosi „Ost-Express" z Genewy, zakończone przed kilku dniami śledztwo przeciw zabójcy Worowskiego dostarczyło senzacyjnych rewelacji. Mianowicie Conradi powziął stanowczy zamiar zamordowania Cziczerina, Krassina i admirała floty sowieckiej Behrensa. Potrzebne do wykonania zamachów środki pieniężne otrzymał Conradi od sekretarza dawnego „Czerwonego Krzyża" w Genewie Polumina, eks-oficera armji Wrangla. Conradi jeździł kilkokrotnie do Berlina, gdzie spodziewał się spotkać w poselstwie sowieckiem dygnitarzy rosyjskich, których zamierzał zgładzić ze świata. Z Berlina, po bezskutecznem wyczekiwaniu, wrócił Conradi do Genewy gdzie dokonał zamachu na Worowskiego.

Francja podejmie na nowo stosunki z Rosją?

Moskwa, 25 sierpnia. „Izwiestija" ogłasza interwjew z francuskim senatorem De Monzie, bawiącym obecnie w Moskwie. Senator spodziewa się, że jeszcze przed francuskimi wyborami w r. 1924 zawarty będzie układ handlowy takiegosamego rodzaju, jak układ rosyjsko-duński i stosunki francusko-rosyjskie podjęte będą na nowo.

Bunt w wojsku hiszpańskiem

Madryt, 25 sierpnia. Piechota, której rozkazano wsiąść w Maladze na okręty i udać się do Marokka zachowała się opornie wobec władz zwierzchniczych. W rezultacie zajścia jeden oficer został zabity. Władze zdołały w krótkim czasie przywrócić spokój, poczem żołnierze w spokoju wsiedli na okręty. W związku z powyższemi zajściami odbyło się nadzwyczajne posiedzenie gabinetu, w gmachu ministerstwa spraw wojskowych. Postanowiono wdrożyć energiczne śledztwo celem ukarania winnych.

Po nocie francuskiej

Kraków, 25 sierpnia.

Zarówno w angielskich kołach rządowych jak i w prasie nietyle zwraca się uwagi na te ustępy odpowiedzi francuskiej, w których rząd francuski polemizuje z angielskim punktem widzenia, ile raczej usiłuje się wynaleźć podstawę do kontynuowania dalszej wymiany zdań w poruszonych kwestjach a przedewszystkiem podstawę do przeszłego spotkania premierów Anglji i Francji. Temu to spotkaniu przypisuje się tutaj bardzo doniosłe znaczenie praktyczne. „Times" uważa, że stała bezpośrednia osobista wymiana zdań między francuskiemi i angielskimi mężami stanu umożliwi niewątpliwie wyszukanie dróg prowadzących do wspólnego porozumienia w dziedzinie zaprowadzenia kontroli gwarancyjnej nad finansami niemieckiemi, oraz ustalenia takiego porządku rzeczy i wysokości sum odszkodowawczych, które byłyby zgodne zdążeniam i do przywrócenia dobrobytu Europy. „Westminster Gazette" podkreśla znów, że Poincare w ostatniej swej odpowiedzi dla Anglji stwierdził w sposób zupełnie określony, że przez okupację Ruhry Anglja bynajmniej nie ma na myśli aneksji jakiejkolwiek części terytorjum niemieckiego.

Prasa paryska jak i londyńska pokłada duże nadzieje w przyszłem spotkaniu się premierów, zwłaszcza dzienniki paryskie twierdzą, że bezpośrednie porozumienie się obu mężów stanu pozwoli na wyjaśnienie i omówienie całego szeregu punktów sprzecznych ze znacznie większą swobodą, aniżeli byłoby to możliwe do omówienia w drodze wymiany not.

Z Rosji Sowieckiej

Moskwa, 25 sierpnia. Przedstawicielem S. S. S. R. w Mongolji został Wasiliew.

Moskwa, 25 sierpnia. Sownarkom S. S. S. R. zatwierdził statut akcyjnego towarzystwa atlantyckiego „Biuro Podróży" mającego na celu zmonopolizowanie ruchu emigracyjnego i imigracyjnego.

Moskwa, 25 sierpnia. Do Moskwy przybył senator amerykański Cennet Mac Celler ze sekretarzem Gomfrysem.

Moskwa, 25 sierpnia. Według obliczeń na jarmarku w Niżnym Nowogrodzie, dokonano obrotów na sumę 100 miljonów rubli złotych.

Kompromisowa mowa niemieckiego kanclerza

Kraków, 25 sierpnia.

Najważniejszem wydarzeniem dnia z dziedziny polityki międzynarodowej jest wielka mowa polityczna, jaką wygłosił kanclerz Niemiec Dr. Stresemann na śniadaniu, wydanem przez Zjazd przedstawicieli niemieckiego przemysłu i handlu. Kanclerz zaprzeczył, jakoby Niemcy same spowodowały ruinę swojej waluty. Co się tyczy żądanych przez Poincarego produktywnych zastawów, to kanclerz przeciwstawia im propozycje zawarte w memorandum rządu rzeszy z dnia 7 lipca, na które mocarstwa sprzymierzone dotychczas odpowiedzi nie udzieliły. Memorandum to, zdaniem kanclerza Stresemanna, mówi o krańcowych wysiłkach ze strony Niemiec w celu uiszczenia zobowiązań odszkodowawczych i zapowiada, że cały szereg źródeł i sił gospodarczych, jakie jeszcze Niemcom pozostały, może być wzięte w rachubę jako gwarancja przyszłych świadczeń Niemiec z tytułu odszkodowań. Zdaniem kanclerza francuska księga żółta przecenia siły gospodarcze Niemiec.

Obecny rząd Rzeszy — oświadcza Stresemann — trwa przy propozycjach, przedstawionych przez rząd poprzedni. Jeżeli istotnie Francja tak już koniecznie domaga się pozytywnych gwarancji świadczeń niemieckich po upływie moratorjum, to droga do porozumienia z Niemcami w tym przedmiocie powinnaby się łatwo znaleźć, ale oczywiście nie zapomocą granicy, dzielącej z jednej strony Nadrenję i obszar Ruhry, a z drugiej strony resztę Rzeszy. Wzięcie zastawów chociażby na czas przejściowy w postaci okręgu Ruhry, czy też przejęcie kolei żelaznych w Nadrenji, albo nawet bogactw w obszarach obecnie okupowanych, jak to projektuje francuska księga żółta i takie wszystkie projekty, nie mogą być uznane przez rząd Rzeszy jako podstawa do rozwiązania sprawy odszkodowań. Dla Niemiec nie istnieje żadna sprawa Nadrenji jako sprawa, która miałaby być rozwiązana w drodze międzynarodowej. Dalej Stresemann daje wyraz swemu zadowoleniu z powodu oświadczenia Poincarego, że okupacyjna akcja Francji nie ma na widoku celów politycznych, a w szczególności aneksjonistycznych, ale zdaniem kanclerza zapewnienie to nie da się pogodzić z proponowanemi przez Poincarego sposobami rozwiązania kwestji odszkodowań, które zarówno pod względem gospodarczym jak i politycznym właśnie tak zasadniczo rozmaicie traktują z jednej strony obszar okupowany, a z drugiej strony resztę Rzeszy, zagradzając w ten sposób drogę do praktycznych rozwiązań możliwych do przyjęcia dla Niemiec. Pomimo wszystko kanclerz ma nadzieję, że w drodze osiągnięcia porozumienia najpierw między sprzymierzonymi, a następnie sprzymierzonych z Niemcami, będzie znaleziona droga do pogodzenia słusznych żądań państw, będących wierzycielami Niemiec ze zabezpieczeniem Niemcom wszelkich możliwości rozwojowych. Kanclerz zakończył wskazaniem na konieczność utrzymania solidarności międzynarodowej oraz wspólności kulturalnej narodów europejskich, które — mówi kanclerz — stoją przed wyborem między pokojem i rozkwitem, a upadkiem i chaosem.

Wartość przedsiębiorstw w Poznańskiem
w przeliczeniu na dolary

Referent gospodarczy „Kurjera Poznańskiego" omawia w dłuższym artykule sprawę kursów papierów wartościowych, notowanych na giełdzie poznańskiej, przyczem zamieszcza następujące ciekawe zestawienia wartości poszczególnych przedsiębiorstw przemysłowych w Poznańskiem w przeliczeniu na dolary:

H. Cegielski: Kapitał zakładowy 4,800.000,000 mk., przeliczywszy po kursie akcyj w dniu 16-go bm. po mk. 140.000 za sztukę określa wartość przedsiębiorstwa na mk. polskie 672,000.000,000, co przeliczone na dolary amerykańskie po kursie 250.000 daje sumę około 2,700.000 dolarów.

Poznańska Spółka Drzewna: Kapitał zakładowy 900,000.000, kurs akcyj w dniu 16 bm. 570.000, wartość tedyprzedsiębiorstwa według akcyj w tym dniu przedstawia się w wysokości 513.000,000.000 mk., co przeliczone na dolary amerykańskie daje sumę mniejwięcej 2,000.000 dolarów.

Roman May: Kapitał zakładowy 72,000.000, kurs akcyj w dniu 16 bm. 5,250.000 czyli że przedsiębiorstwo przedstawia wartość według akcyj mk. 378,000.000.000, co przeliczone na dolary daje sumę mniej więcej 1 milj. 500.000 dolarów.

Herzfeld & Victorius: Kapitał zakładowy marek 280,000.000, kurs akcyj w dniu 16 bm. 800.000 za sztukę, co określa wartość przedsiębiorstwa na marek 244,000.000.000. Przeliczone na dolary amerykańskie daje sumę około 900.000 dolarów.

Płótno: Kapitał zakładowy 1.000,000.000, kurs akcyj w dniu 16 bm. 300.000 za sztukę, wartość tedy przedsiębiorstwa byłaby 300.000,000.000, co przeliczone na dolary daje sumę 1,200.000 dol.

Tkanina: Kapitał zakładowy mk. 100,000.000, kurs akcyj w dniu 16 bm. 400.000, co określa wartość przedsiębiorstwa na mk. 40.000,000.000. Przeliczone na dolary amerykańskie daje sumę 160.000 dolarów.

Centrala Skór: Kapitał zakładowy 200,000.000 mk., kurs akcyj w dniu 16 bm. mk. 300.000 za sztukę, co określa wartość przedsiębiorstwa na mk. 60.000,000.000. W dolarach czyni to sumę 240.000 dolarów.

Pneumatyk: Kapitał zakładowy mk. 600,000.000, kurs akcyj w dniu 16 bm. 45.000, co określa wartość przedsiębiorstwa na mk. 27.000,000.000. Przeliczone na dolary amerykańskie czyni sumę mniejwięcej 100.000 dolarów.

Patria: Kapitał zakładowy mk. 350.000.000, kurs akcyj w dn. 16 bm. mk. 160.000, co określa wartość przedsiębiorstwa na mk. 56,000.000.000. Przeliczone na dolary amerykańskie daje sumę 224.000 dol.

Arkona: Kapitał zakładowy mk. 115.000.000, kurs akcyj w dniu 16 bm. 450.000 za sztukę, co określa wartość przedsięb. na mk. 51,750,000.000. — Przeliczone na dolary amerykańskie daje sumę 207.000 dol.

Iskra: Kapitał zakładowy mk. 60,000.000, kurs akcyj w dniu 16 bm. mk. 520.000, co określa wartość przedsiębiorstwa na mk. 31.200.000.000. Przeliczone na dolary amerykańskie daje sumę 124.800 dol.

Luban: Kapitał zakładowy mk. 30,000.000, kurs akcyj w dniu 16 bm. mk. 850.000, co określa wartość przedsiębiorstwa na mk. 255,000,000.000. Przeliczone na dolary amerykańskie daje sumę 1,220.000 dolarów.

Wywody swoje kończy referent gospodarczy „Kurjera Poznańskiego" następującemi spostrzeżeniami, aktualnemi również i na naszym terenie: Publiczność, lokująca kapitały swoje w papierach giełdowych, winna czynić ostrożny w nich wybór: kupować papiery pewne i tylko tych przedsiębiorstw, których rozwój w niczem nie może być zahamowany przez katastrofalny stan obecnego znaku obiegowego w Polsce i które w samej rzeczy przedstawiają wartość wysoką, znacznie przekraczającą szacunek wynikający z dzisiejszych notowań giełdowych. Przedewszystkiem unikać winna we wszelki sposób sideł, zastawianych na nią przez różnego rodzaju gryndérów i spekulantów pospolitych, którzy rzekomo tanim, a w rzeczywistości bezwartościowym papierem usiłują ją zwabić, licząc na jej naiwność i na jej kieszeń.

TELEGRAMY

Sprawa Kłajpedy

Kowno, 25 sierpnia. Oficjalny organ Lietuwa, omawiając notę konferencji ambasadorów w sprawie Kłajpedy donosi, że odpowiedź rządu litewskiego na pismo konferencji ambasadorów będzie odmowna i zawierać będzie propozycje podjęcia na nowo układów w sprawie Kłajpedy.

Odroczenie wyborów we Włoszech

Rzym, 25 sierpnia. „Popolo d'Italia" zamieszcza oświadczenie Mussolini'ego złożone przedstawicielom prasy faszystowskiej. Mussolini zwrócił się między innymi do dziennikarzy, aby wpływali na ochłodzenie ambicyj wyborczych na prowincji, ponieważ wybory odłożone na czas nieograniczony.

Kryzys gospodarczy w Gdańsku

Zamknięcie zakładów metalowych.

Gdańsk, 25 sierpnia. Związek przemysłowców metalowych ogłasza oświadczenie, że taryfa pracodawców uzgodniona z dniem 11 sierpnia oraz ustalona przez powszechny związek pracowników nie może być nadal uznawana przez związek przemysłowców, który zmuszony jest zamknąć swe zakłady.

Giełdy zagraniczne

GIEŁDY PIENIĘŻNE.

Praga, 24 sierpnia. PAT. Dewizy. Amsterdam 13.89. Berlin 0.08 i pół. Chrystiania 565. Kopenhaga 648. Sztokholm 985. Zurych 627 i trzy czwarte. Londyn 156. Nowy York 34.25. Wiedeń 495. Marki niemieckie 0.09 i pół; marki polskie 1.35. Paryż 192 i trzy czwarte.

Paryż, 24 sierpnia. PAT. Niemcy 0.00050. Ameryka 17.84. Belgia 80.30. Anglja 81.22. Włochy 76.70. Szwajcarja 321.75. Hiszpanja 240. Bukareszt 805. Praga 52.60. Wiedeń 25.00. Sztokholm 475.

Londyn, 24 sierpnia. PAT. Weksle. Paryż 81.15. Belgja 185. Szwajcarja 25.29. Nowy York 455.62. Hiszpanja 33.84. Włochy 105.75. Niemcy 19,000.000. Wiedeń 324.100. Bukareszt 1000.

Nowy York, 24 sierpnia. PAT. Giełda pieniężna. Kurs dzienny 5%. Przekaz na Londyn 455.62. Przekaz na Londyn na 60 dni 452.50. Przekaz na Paryż 563. Przekaz na Amsterdam 39.34. Przekaz na Kopenhagę 18.54. Przekaz na Pragę 294. Przekaz na Berlin w płaceniu 0.000022.9 — w żądaniu 0.000023.

Kopenhaga, 24 sierpnia. PAT. Czeki. Londyn 24.37. Nowy York 563 i pół. Hamburg 0.00016. Paryż 30.25. Antwerpja 24.10. Zurych 97.00. Amsterdam 211.15. Sztokholm 142.60. Chrystjania 87.30. Helsingfors 14.85. Praga 15.75. Rzym 24.00.

Sztokholm, 24 sierpnia. PAT. Czeki. Londyn 17.30. Berlin 0.00150. Paryż 21.20. Bruksela 17.00. Szwajcarja 68.00. Amsterdam 148.10. Kopenhaga 70.40. Chrystjania 61.40. Waszyngton 376 i pół. Helsingfors 10.42. Praga 11.15.

Giełdy towarowe

Liverpool, 24 sierpnia. PAT. Targ bawełny. Obroty 5000. Dowóz 900, brazylijska 14, egipska 10 punktów niżej. Targ miejscowy middling 15.49. Tendencja stała.

Terminy: sierpień 14.90, wrzesień 14.13, październik 13.74, listopad 13.56, grudzień 13.51, styczeń 13.36, luty 13.30, marzec 13.25, kwiecień 13.17, maj —.—, czerwiec 12.98, lipiec 12.88.

Brema, 24 sierpnia. PAT. Targ bawełny. Fully middling good colour and stople loko za 1 kgr. Notowanie zamknięcia 2961.806 nominalnie.

Nowy Orlean, 24 sierpnia. PAT. Targ bawełny. Targ miejscowy middling 24.25.

Terminy: październik 23.60, grudzień 23.62, styczeń 23.57, marzec 23.55, maj 23.47.

Nowy York, 24 sierpnia. PAT. Targ bawełny. Dowóz do portów Atlantyku i Golfu 10000, dowóz wewnątrz kraju 2000. Targ miejscowy middling 25.45.

Nowy York, 24 sierpnia. PAT. Targ bawełny. Targ terminowy: sierpień —.—, wrzesień 25.45—25.45, październik 24.20—24.23, listopad 24.17—24.17, grudzień 24.15—24.16, styczeń 23.83—23.85, marzec 23.90—23.90, maj 23.90—23.90, lipiec 23.60—23.65.

Giełda metalowa: srebro zagraniczne 62 i pół; miedź elektrolitowa 14—14 i pół; cyna 39.07; ołów 662; cynk 650; żelazo 25.50; blacha 562.

Giełda produktów: nafta w beczkach 15.40, nafta w tankach 550, nafta stand white 1250, nafta credit balance 300.

Giełda zbożowa: pszenica czerwona zimowa loko 112 i jedna czwarta, pszenica twarda zimowa loko 118 i jedna czwarta; kukurudza loko 105 i pół; mąka spring wheate claers 500—550; fracht zbożowy na kontynent 500—550, fracht zbożowy do Anglji jedna szósta szylinga.

Chicago, 24 sierpnia. PAT. Giełda zbożowa: pszenica na wrzesień 102 i pół, pszenica na grudzień 106 i trzy czwarte; kukurudza na wrzesień 83 i trzy ósme, kukurudza na grudzień 68 i jedna czwarta; owies na wrzesień 38 i trzy czwarte, owies na grudzień 40 i trzy czwarte; żyto na wrzesień 66, żyto na grudzień 69 i trzy ósme.

GIEŁDA ZBOŻOWA.

Lwów, 24 sierpnia. PAT. Giełda zbożowa. (Cyfry w tysiącach). Pszenica tegoroczna 78—820, żyto tegoroczne 375—385, owies 520—540. Giełda słabo odwiedzana. — Obrót 75 ton. Transakcje w pszenicy, życie i owsie. Tendencja cokolwiek zwyżkowa. Usposobienie rezerwowane.

Lwów, 24 sierpnia. PT. Giełda. Akcje. (Cyfry w tysiącach i tylko w transakcjach). Bank akcyjny hipoteczny 132—145. Przemysłowy 80—88. Ziemski kredytowy 45—50. Browary Lwowskie 1750. Chodorów 1025 do 1125. Cegielski 150—165. Ćmielów 220—235. Gafota 40. Niemojewski 170. Oikos 660—710. Parowozy 120—140. Pezet 65—68. Nafta 120—140. Towarzystwo Budowlane 70—90. Rakszawa 525—570. Siersza elektr. 70. Siersza górn. 1225—1250. Spółka Wydawnicza 38. Tesp 1200 do 1325. Zieleniewski 1525—1575. Tohan 64.

Waluty i dewizy. W gotówce. Dolary St. Zj. 260.000 do 270.000 tr. 265.000. Czeskie korony 7.600—7.900 tr. 7.800.

TARG NA BYDŁO W KRAKOWIE.

Kraków, 25 sierpnia. W czasie od dnia 18 do 24 bm. spędzono na targowicę miejską: buhaji 73, wołów 25, krów 477, jałówek 193, cieląt 267, owiec 15, świń 656. Razem 1706 sztuk. Płacono za 100 kg żywej wagi: buhaje od 3,205 — 4,300.000, woły od 3,300.000 — 4,012.000, krowy od 2 milj. 800 tys. do 4 milj. 300 tys., jałówki od 2 milj. 900 tys. do 4 milj. 250 tys., cielęta od 3 milj. 250 tys. do 6 milj. 240 tys., świnie żywej wagi od 4 milj. 800 tys. do 7 milj. 600 tys., świnie bitej wagi od 7 milj. 250 tys. do 8 milj. 400 tys. Na konsumpcje Krakowa zużyto 1398 sztuk.

Zdemolowanie centrali elektrycznej w Kostrzynie

Miasto bez światła — 1 palacz zabity, 2 ciężko rannych

Poznań, 25 sierpnia. Donoszą z Kostrzyna, że na skutek wybuchu maszyny rozpędowej centrala elektryczna została doszczętnie zdemolowana, 1 palacz zabity, 2 ciężko rannych, miasto jest bez oświetlenia.

Nowiny w kilku wierszach

W monachijskim procesie Bauera zaproponował prokurator karę śmierci dla Bergera i Zwengauera, zaś dla Rugiego rok więzienia za namawianie do mordu. Wyrok zapadnie w najbliższą środę.

*

Mussolini zakomunikował wczoraj walnemu zgromadzeniu faszystowskich dziennikarzy, że odroczy na czas nieograniczony rozpisanie nowych wyborów.

*

„Neue freie Presse" donosi z Rzymu, że D'Annunzio opuści w najbliższym czasie swą siedzibę nad jeziorem Garda, gdzie przebywał stroniąc od świata i przesiedli się do Frascati, gdzie wynajął willę Falconiere.

Mussolini wyjechał incognito do Levante, gdzie przebywa jego rodzina. W poniedziałek z rana prezes rady ministrów powróci do Rzymu dla przygotowania konferencji z Beneszem.

*

„Narodni Listy" dowiadują się, iż Beneszowi w jego podróży do Rzymu towarzyszyć będzie minister Dworzaczek, który jednocześnie zbada podstawy dla mających się rozpocząć rokowań z Włochami w sprawie polityki handlowej.

*

Komitet strejkowy górników czeskich donosi o zerwaniu rokowań z właścicielami kopalń. Prasa przewiduje, że strejk przedłuży się.

*

Kanclerz Rzeszy Stresemann udaje się za parę dni do Hüttenwaldu, gdzie będzie konferował z premjerem bawarskim, Knilligiem.

*

Belgijska para królewska bawi incognito pod Viareggioi W Wenecj. przebywa król i następca tronu Rumunii.

*

Odpowiedź belgijska na notę angielską została przesłana do Paryża.

*

W okręgu Essen przystąpili robotnicy do pracy. Czynnych jest już 60 kopalń.

KRONIKA

POWRÓT GEN. SIKORSKIEGO DO WARSZAWY. Wczoraj powrócił do Warszawy gen. Sikorski po kilkutygodniowym pobycie we Francji.

ZARZĄDZENIA PRZECIW SPEKULANTOM. Minister spraw wewnętrznych wydał polecenie wszystkim wojewodom wdrażania natychmiastowego i energicznego ścigania przestępstw gromadzenia, skupowania i ukrywania w celach spekulacji najniezbędniejszych artykułów żywnościowych jak mąka, tłuszcze, cukier itp. W wypadku zachodzącego podejrzenia oraz nadejścia doniesienia polecił pan minister bezzwłoczne sprawdzanie czy zachodzi wypadek przestępstwa. O wyniku dochodzeń przedsięwziętych w tym kierunku należy zawiadomić w ciągu dni 14-tu Ministerstwo M. S. W.

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO KRAKOWSKIEGO ogłasza: Żadne Kursy maturyczne seminarjalne począwszy od r. s. 1923/24 — nie będą dawały uprawnienia przystępowania do egzaminów dojrzałości w Seminarjum Nauczycielskiem w charakterze externistów, o ile kandydaci (tki) nie wykażą się studjami określonemi w Dzien. Urzęd. Min. W. R. i O. P. z r. 1923 Nr. 3. poz. 16.

POKAZ OGRODNICZY. Staraniem krakowskiego Towarzystwa Ogrodniczego odbędzie się od 27 do 30 września włącznie w miejskim parku Dra Jordana w Krakowie pokaz ogrodniczy. Pragnący uczestniczyć w pokazie winni zgłaszać się pisemnie u sekretarzą Komitetu y. Dyr. Gabryla, Zakład Sadowniczy „Glinka" Prądnik Czerwony, p. Kraków 16, lub osobiście w biurze Tow. Ogrodniczego, Kraków, Aleja Mickiewicza 17, Studjum rolnicze od godz. 5—6.

RITA SACHETTO, światowej sławy tancerka i gwiazda filmowa wystąpi u nas **w niedzielę 26 bm. w miej. Teatrze im. Jul. Słowackiego o godz. 8 wieczór.** Wieczór jak świadczy sprzedaż biletów w kasie dziennej teatru wywołał żywe zainteresowanie w mieście.

CYRULIK SEWILSKI bezsprzecznie najpiękniejsza opera Rossiniego, która przepyszną muzyką zachwycić musi każdego melomana grane będą dziś w sobotę 25 bm. o 7.45 i jutro w niedzielę 26 bm.. o 7.45 w pierwszorzędnej obsadzie z występem gościnnym B. Tolańskiego, Z. Dolnickiego, St. Marynowiczówny i Wiktora Pietronia, jednego z najpierwszych Almavivów w Polsce. Będzie to pod każdym względem prawdziwa atrakcja i bezwątpienia „Cyrulik Sewilski" należeć będzie do najbardziej udatnych przedstawień bieżącego sezonu. Dyryguje St. Barański.

WYSTĘPY MARJI PRZYBYŁKO-POTOCKIEJ, JERZEGO LESZCZYŃSKIEGO I WIKTORA BIEGAŃSKIEGO W BAGATELI. Niebywała atrakcja czeka dzisiaj krakowską publiczność, zjeżdża bowiem w komplecie zespół dyr. Szyfmana, aby odegrać przez kilka wieczorów „Kochanka od serca", najbardziej sensacyjną sztukę ostatniej doby, cieszącą się rekordowye powodzeniem w całej Europie, a ostatnio będącą największem wydarzeniem artystycznem Warszawy, do czego w pierwszym rzędzie przyczyniły się na afiszu nazwiska najwybitniejszych dziś artystów sceny polskiej w osobach znakomitej gwiazdy teatrów Szyfmanowskich p. Marji Przybyłko-Potockiej i jej prześwietnych partnerów, ulubieńców Warszawy pp. Jerzego Leszczyńskiego i Wiktora Biegańskiego. To świetne trio artystów popisywać się będzie swą bezkonkurencyjną grą przez cały szereg wieczorów na scenie Bagateli.

Jutro popoł. o godz. 4-tej „Mężczyzna i kobieta", — wieczorem „Kochanek od serca".

POPOŁUDNIOWE PRZEDSTAWIENIE W BAGATELI, „Mężczyzna i kobieta". Dyrekcja teatru udało się namówić gości warszawskich, aby pozostali do niedzieli i zagrali raz jeszcze popoł. o godz. 4-tej świetną sztukę Lakatosa „Mężczyzna i kobieta", która cieszy się tak wybitnem powodzeniem w niezrównanem wykonaniu pp. Jarszawskiej i Fritschego w rolach głównych i pp. Dobrzańskiej, Bendy, Noskowskiego i Nowackiego, którzy stanowią nadzwyczaj zgrany ensemble nie posiłkujący się suflerem. Bilety są już do nabycia w kasie teatru, a cenymiejsc zwykłe.

ATAK SZAŁU. Dziś o godz. 1.15 w nocy zawezwano Pogotowie ratunkowe na ul. Jakóba 32, gdzie w jednym z „pokoi", a właściwie norze w piwnicy, zamieszkanej przez cztery „panienki", narzeczony jednej z nich niejaki Jonas Aron, w ataku szału przeciął sobie nożem żyły na rękach i nogach. Po obezwładnieniu lekarz Pogotowia opatrzył furjata i przewiózł na oddział VI. szpitala św. Łazarza.

NIESZCZĘŚLIWY WYPADEK PRZY PRACY. Wczoraj popołudniu robotnica miejska, czyszcząca ulice, otwierając kratę kanału przy ul. Dunajewskiego upuściła ją nieszczęśliwie na nogę. Lekarz pogotowia po założeniu tymczasowego opatrunku przewiózł ją na oddział chirurgiczny szpitala św. Łazarza, gdyż ofiara nieszczęśliwego wypadku doznała zmiażdżenia stopy.

POBITY PRZEZ NIEZNANYCH „PRZYJACIÓŁ". — Około godz. 3-ciej w nocy zgłosił się na stacje ratunkową J. Ślezińśki, ślusarz, zam. przy ul. Szpitalnej, którego nieznani przyjaciele dotkliwie pobili i poranili.

NADUŻYWANIE POMOCY POGOTOWIA RATUNKOWEGO. W ostatnich czasach zdarzają się coraz częściej wypadki nadużywania pomocy Pogotowia, wzywano je niejednokrotnie zupełnie bez wyraźnej potrzeby, lub też w wypadkach, nie leżących w zakresie działania Pogotowia. I tak np. dziś przedpołudniem zawezwano Pogotowie na ul. Długą telefonując, że zaszedł wypadek niebezpiecznego krwotoku. Lekarz pogotowia stwierdził niezbyt groźną... czerwonkę.

ARESZTOWANIE PRYWATNYCH DETEKTYWÓW. Józef Furmanek i Antoni Radziszewski, detektywi prywatnego. biura detektywów „Iskra — Międzychodzia" zwabili do hotelu Narodowego Perla i Izydora Izraelowicza pod pozorem sprzedania im dolarów, bez istotnego jednak zamiaru sprzedania waluty. Kiedy z wymienionymi rozmawiał Radziszewski wpadł do pokoju z brauningiem w ręku Furmanek, a chcąc ich więcej sterroryzować, przedstawił się jcko tajny agent policji. Kiedy jednak Perl i Izydorowicz stawili opór, obaj detektywi drągnęli sprawę „polubownie" załatwić, umawiając się na spotkanie dnia następnego w prywatnem mieszkaniu Perla, gdzie ich też aresztowano.

Z kraju

OSTATNIA DROGA BOHATERÓW. „Kurjer Poznański" donosi: W sobotę d. 25 bm. o godzinie 5 popołudniu odjedzie z Poznania pociąg żałobny, wiozący do ojczyzny zwłoki żołnierzy francuskich, zmarłych na ziemiach polskich w niewoli niemieckiej podczas wojny światowej. Dla uczczenia prochów bohaterów francuskich, generał Raszewski, dowódca okręgu korpusu poznańskiego, przy udziale prezydenta miasta Ratajskiego zorganizował ceremonję wojskową, która się odbędzie dziś po południu na dworcu kolejowym obok Pawilonu oficerskiego.

WNUK B. GENERAŁ-GUBERNATORA WARSZAWSKIEGO — DEFRAUDANTEM. Komenda policji w Kossowie koło Baranowicz poszukuje Włodzimierza Szuwałowa, b. podpułkownika armji Bałachowicza, jako oskarżonego o szereg fałszerstw i defraudacyj. Oskarżony Szuwałow jest wnukiem b. generał-gubernatora warszawskiego.

ZAMORDOWANIE KONTROLERA FABRYCZNEGO. W ubiegłym tygodniu zamordowano w Zawierciu, o g. 10 wieczorem, Tomasza Latacza, kontrolera robotników fabryki tow. akc. „Zawiercie". Latacz znany był z tropienia złodziei, kradnących towary w fabryce i wskutek tego dwukrotnie już dokonywano napadów na niego. Tym razem zbrodniarze nie chybili i 5 strzałami z rewolwerów zabili go. Fabryka wyznaczyła 10 miljonów marek nagrody za wykrycie morderców.

Ochrona patentowa dla uczonych

Na najbliższem posiedzeniu komisji dla współpracy kulturalnej, utworzonej przy Lidze Narodów w Genewie, ma być rozpatrywany projekt, który ma na celu ochronę odkryć i wynalazków naukowych. Projekt, który uzasadniać będzie na zebraniu senator Russini (Włochy) przewiduje dla uczonych takie samo prawo własności jakie już dziś mają zabezpieczone literaci. Chodzi o wzięcie uczonych w obronę przed spekulacyjnym wyzyskiwaniem ich własnych idej i prac przez różnych przedsiębiorców. Dotychczas bowiem tak było, że uczeni, badacze i odkrywcy nie posiadali żadnej prawnie zabezpieczonej własności i nikt nie mógł temu przeszkodzić, by przedsiębiorcy i fabrykanci, którzy na podstawie cudzych odkryć i wyników cudzej pracy, wyrabiali sobie patenty, — otrzymywali olbrzymie zyski, gdy właściwi twórcy i wynalazcy ginęli nieraz w nędzy i głodzie. Projektowany plan „ochrony patentowej" na odkrycia naukowe spotka się zapewne z krytyką i w łonie samych kół naukowych, jako objaw „mieszania nauki z przemysłem". Zadaniem tedy komisji będzie rozważenie wszystkich pro i contra i rozstrzygnięcie sprawy zasadnicze. Nie będzie to jednak jeszcze wprowadzeniem projektu w czyn — bo dopiero od ustawodawstwa poszczególnych krajów zależeć będzie urzeczywistnienie tego projektu, który miałby znaczenie dla genjalnych nieraz a zawsze niepraktycznych mężów wiedzy.

Ostatnie wiadomości telegraficzne

DYREKTOR BANKU RZESZY NIE CHCE USTĄPIĆ.

Wiedeń, 25 sierpnia. „Arbeiter Ztg." donosi z Berlina, że dyrektor Banku Rzeszy Havenstein, który pod naciskiem opinji publicznej był już gotowy ustąpić, obecnie za namową Helfericha oświadczył, że nie ustąpi, dopóki Reichstag nie zmieni ustawy o autonomji banku Rzeszy. Rząd czyni już w tym kierunku przygotowania, albowiem jest co do tego zgodny, że Havenstein musi zniknąć z widowni. Prawdopodobnie Reichstag będzie natychmiast zwołany dla załatwienia tej sprawy, skoro tylko kanclerz powróci z Mittenhausen.

WOJSKA KOALICYJNE OPUSZCZAJĄ TURCJĘ.

Londyn, 25 sierpnia. Wysoki komisarz angielski w Konstantynopolu zawiadomił w formie urzędowej naczelnego komendanta wojsk sojuszniczych generała Harringtona o ratyfikacji przez zgromadzenie narodowe w Angorze traktatu lozańskiego i zażądał w związku z tem podjęcia koniecznych kroków celem ewakuacji przez wojska międzysojusznicze terytorjum tureckiego.

Angora, 24 sierpnia. Zgromadzenie ratyfikowało traktat lozański 215 głosami na 235 głosujących.

Ateny, 24 sierpnia. Polradio. Wczorajszy dzień upłynął spokojnie. Strajk zdaje się wygasać.

ZABURZENIA KOMUNISTYCZNE W MADRYCIE.

Madryt, 25 sierpnia. Komuniści usiłowali wczoraj wywołać strajk generalny, celem okazania solidarności ze strajkującymi górnikami. W rezultacie starcia z policją kiku komunistów odniosło rany.

Jak powstają skarby radżów indyjskich

GDZIE ZNIKA ZŁOTO ŚWIATA?

Wiadomości angielskie z Indji zawierają coraz ciekawsze informacje o tem, co się dzieje w owym kraju zamieszkałym przez 300 miljonów poddanych Cesarza Indji i króla Anglji, oraz coraz wyraźniejszą wskazówkę, że kraj ten jest istotnie beczką Danaid, w której wszelkie szlachetne metale, a przedewszystkiem złoto, nikną, by więcej nie ukazać się w obrocie światowym. Kierownik jednego z największych banków indyjskich ogłosił niedawno w prasie angielskiej artykuł, w którym zwraca uwagę na fakt, że polecenia zakupu złota, napływające na londyńską giełdę metalową, przewyższają trzykrotnie całą podaż złota na tej giełdzie.

W ten sposób w pierwszych trzech miesiącach r. 1923 zakupiono na rynkach światowych i zwieziono do Indyj złota na 150 miljonów rupji (czyli z górą 10 biljonów mk. polskich). Nie jest to zjawisko nowe, bo już Plinjusz młodszy za czasów rzymskich zanotował, że wszelkie kruszce szlachetne odpływają z całego świata do Indyj drogą zakupów lub też — w razie istnienia zakazów wywozu — drogą przemytnictwa.

Cóż się z tem złotem dzieje w Indjach?

Część kruszców, przerabiana jest na klejnoty i ozdoby kosztowne, w których się tak kochają i których tyle używają kobiety indyjskie. Mniej więcej trzecia część tego złota przekształca się w klejnoty i kosztowności. Większa część złota pozostałego używana jest jako lokata oszczędności w Indjach. Hindusi to złoto gromadzą, zbierają i zakopują w ziemi, nieraz tak świetnie ukrywając swój skarb, że po śmierci właściciela nikt nie jest w stanie go odnaleźć i dzięki temu złoto to jest stracone dla świata.

Wszystkie warstwy społeczne w Indjach prowadzą to tezauryzowanie złota. Bogaci i potężni skarbią te bogactwa, by imponować niemi i olśniewać, ubodzy lokują w ten sposób swe oszczędności, bo w ciągu długich lat tyranji i grabieży nauczyli się, że najlepiej jest mieć taki mająteczek, który w razie potrzeby ucieczki można łatwo ze sobą unieść w fałdach odzieży.

Statystyka stwierdza, że np. w okresie 1890—1895 spływało corocznie do Indji brytyjskich 0.93 proc. całej światowej produkcji złota (netto! — to znaczy już po potrąceniu złota wywożonego z Indji, a bez uwzględnienia tego złota, które tam nielegalną drogą, przez przemytników wpływało). W następnem pięcioleciu import złota wzrósł do 2,4 proc., w latach 1910—1915 i 1915—1920 wyniósł 18.6 proc. produkcji światowej.

Szczególnie w Anglji znane są takie fakty, jak podarki w postaci sztabek złotych o wartości przeciętnej koło 200 miljonów, które Hindusi bawiący zagranicą często-kroć przesyłają do swych rodzin. Podarki tego rodzaju uchodzą tam za talizmany szczęścia, posiadające moc tajemniczą. Z krajów takich jak Francja i Anglja przybywa pod tą postacią złota na sumę około 200 miljardów mp. corocznie.

Wiadomości gospodarcze

Z KOMITETU EKONOMICZNEGO MINISTRÓW. — W czwartek dnia 23 bm. odbyło się posiedzenie komitetu ekonomicznego ministrów pod przewodnictwem ministra skarbu. Między innemi komitet ekonomiczny ministrów rozpatrywał wnioski ministerstwa rolnictwa i dóbr państwowych w sprawach zorganizowania zapasów zboża celem oddziaływania na ceny rynkowe, oraz w sprawie wywozu jaj, zaopatrywania rolnictwa w nawozy sztuczne oraz wniosek ministerstwa kolei żelaznych w sprawie przedłużenia subwencji benzynowej do końca rb. Towarzystwu żeglugi powietrznej, utrzymującemu komunikację lotniczą na linji Warszawa—Praga—Paryż oraz w sprawie zawarcia umowy z Towarzystwem Polskiem, opartem o kapitał belgijski co do nasycania podkładów preparatem belgijskim „acel".

ZBIORY SIANA NA PODLESIU. Jak nam donoszą, udały się w bież. roku doskonale. Pogoda na pierwsze sianokosy była dobra, a teraz odbywa się drugi zbiór również przy pięknej pogodzie. Zapotrzebowanie miejscowej ludności jest niewielkie wobec niedostatecznej ilości bydła i koni, to też sprzedaż siana i wywóz w inne strony państwa może być bardzo znaczny, co powinno wpłynąć na podniesienie hodowli rogacizny i koni.

KSIĘGI OBROTU. Od 1. 9 — 1923 roku począwszy przedsiębiorstwa handlowe pierwszych 2 kategoryj i przedsiębiorstwa przemysłowe pierwszych 5 kategoryj obowiązane są w myśl rozporządzenia III pp. ministra skarbu i przemysłu i handlu z dn. 18. 7 — 1923 r. (Dz. Ust. 78 — poz. 616) do prowadzenia ksiąg obrotowych, mających służyć za podstawę wymiaru podatku obrotowego. Ponieważ uchylanie się od prowadzenia ksiąg obrotu od 1 września począwszy pociąga za sobą, w myśl ustawy o podatku przemysłowym, wysoką grzywnę, kupcy winni zaopatrzyć się w księgi obrotu.

PERTRAKTACJE W SPRAWIE EKSPORTU TOWARÓW ŁÓDZKICH NA DALEKI WSCHÓD są obecnie w toku. Zamówienia na towar napłynęły z Charbina i Szanghaju od tamtejszych polskich towarzystw handlowych. Zamówienia opiewają na bardzo wysokie sumy i dotyczą przeważnie towarów wełnianych.

REWIZJE BANKOWE W ŁODZI. Jak donosi „Kurier Polski" w związku z wykryteni w Łodzi nadużyciami na niekorzyść skarbu, dokonanemi przez Bank Społeczny, w najbliższych dniach zostanie przeprowadzona we wszystkich bankach łódzkich dokładna rewizja księgowości oraz papierów, dotyczących przyjmowania i wykonywania przez banki zleceń giełdowych. Wielka ta akcja posiada bezpośredni związek ze wszczętą już w Łodzi akcją przeciwspekulacyjną.

ZAPAŁKI DO ANGLJI. Wysłano z Pińska pierwszy transport zapałek, w ilości 5 wagonów, do Anglji. Inne fabryki polskie czynią również zabiegi o eksport zapałek na rynek angielski, zgadzając się dostosować swoje wyroby do wymagań tamtejszych importerów.

SPRAWY FINANSOWE GDAŃSKA. Wczoraj powołana została do życia gdańska rada finansowa, której utworzenie przewidziane jest w ustawie przyjętej przez sejm gdański jeszcze przed rokiem. Zadaniem rady finansowej jest wydawanie opinji we wszystkich sprawach finansowych oraz przedkładanie senatowi swoich projektów. Rada finansowa ma przedewszystkiem rozwiązać kwestję walutową, ustalić podatki według skali, opartej na stałej wartości. Następnie ma być obmyślany sposób najszybszego ściągania podatków oraz zapobieżenia inflacji pieniądza komunalnego.

HANDEL ZAGRANICZNY LITWY ZA MIESIĄC CZERWIEC. Centralne Statystyczne Biuro Litwy ogłasza następujący komunikat: W ciągu czerwca r. b. z Litwy wywieziono towarów na sumę 14,065.368 lit., przywieziono zaś na sumę 13,600.518 lit., t. j. wywóz przewyższa wwóz o 464.880 lit., czyli 3,3%. W porównaniu do mies. maja wywóz zwiększył się o 525.165 lit., wwóz zaś zmniejszył się o 312.143 lit. Zwiększył się eksport lnu, bydła, ptactwa i leśnego materjału, inne zaś wywożone towary pozostały bez zmian. W porównaniu z danemi za mies. czerwiec lat ubiegłych eksport najważniejszych towarów wciąż wzrasta. Jeśli ogólną sumę eksportu i importu przeprowadzić na dolary, to otrzymamy następujące dane:

		Wywóz w lit.	Wwóz w lit.
Mies.	1921 r.	5,055.642.	9,704.455
czerwiec	1922 r.	5,820.307	8,822.083
	1923 r.	14,065.398	13,600.518

t. j. o ile z ubiegłych lat bilans handlowy był pasywny, wykazuje on obecnie, po wprowadzeniu stałej waluty, tendencję aktywną.

BUDŻET PAŃSTWA LITEWSKIEGO NA ROK 1923. 24 lipca r. b. Sejm przyjął budżet państwowy na rok 1923, który się zamyka w cyfrze 198,663.156 lit. wydatków, całkiem pokrytych przez dochody. Budżet litewski jest więc bez deficytu.

Kalendarzyk giełdowy

NOWE EMISJE.

Polski przemysł naftowy wydaje jedną nową akcję na 8 dawnych do 25 września r. b.

Sp. akc. Kuryluk i Bobrowski wydaje trzy nowe akcje na dwie dawne do 15 września r. b.

Tow. akc. „Sarmatia" wydaje jedną nową akcję na dwie dawne do 30 sierpnia r. b.

INFLACJA AKCJI.

Inflacja pieniężna powiększa się wskutek inflacji emisyjnej. Chodorów nap. wydaje 300.000 sztuk nowych akcyj po 250.000 za sztukę, co stanowi 75 miljardów mkp. Codziennie takie przykłady dopływają w mniejszym zakresie a pomijamy setki innych większych, które dają nam podstawę do wniosku, iż istnieje inflacja akcji o małej zasadniczej — nie wewnętrznej — wartości. Inflacja ta nie rozszerza bogactwa narodu lecz wpływa pośrednio na powiększenie obiegu banknotów, na większe ich zapotrzebowanie przez skarb sam do wypłat wyższych spowodowanych tą inflacją akcyj.

Gdybyśmy chcieli wszystkie spółki akcyjne wprowadzone na giełdę obliczać podług kursów, to byśmy doszli do sum olbrzymich, które wyjaśniłyby nam tajemnicę małej części majątku narodowego oraz drobny stosunek do banknotów w obiegu. Emisje po 25.000 to tylko dziesiąta część dolara a 250.000 zaledwie dolar t. j. 2 ruble przedwojenne, gdy na kuksy (shares) w Anglji pobierają najniżej po funcie szterlingu... W Rosji nie było niższych akcyj jak po 100 rubli.

Ze świata

KRÓTKOTRWAŁOŚĆ AMERYKAŃSKICH FORTUN.

Odwrotnie do europejskich stosunków odznaczają się wielkie amerykańskie fortuny szczególnie tem, że szybko po śmierci swych założycieli się rozpadają. Wpływają na to różne czynniki, a w niemałym też stopniu amerykańskie prawo spadkowe.

Mówią o tem wiele w świecie finansów z racji śmierci jednego z Gouldów, seniora rodziny. Ten George Gould oddawna starał się akcje kolejowe rodziny Gouldów zamienić na rodzaj trustu familijnego. Ale po jego śmierci wszystko się rozprysło. Tak to nie zdołała w Ameryce utworzyć się artystokracja pieniężna, któraby przetrwała przez kilka generacyj.

Główną tego przyczyną jest fakt, że podstawy fortun amerykańskich leżą w pieniądzach, a nie we własności ziemskiej, jak u europejskich bogaczów. Tego rodzaju amerykańskie dobra wymagają ustawicznego nadzoru i kompetentnej pracy właścicieli. Jak długo więc pewna rodzina posiada zdolną głowę finansową, tak długo majątek rośnie i kwitnie. Rodzina ta nie może jednak prowadzenia interesów powierzyć obcemu człowiekowi, tak, jak to się dzieje w dobrach ziemskich. Doprowadza to stale do bankructwa i rozpadu. Dlatego to potencje finansowe amerykańskie są przejściowe. Bogactwo Vanderbildów trwało dwie generacje, dziś już się z nimi nie liczą. Fortuna Carnegiego rozprasza się przeważnie na filantropijne dzieła. Podobnie majątek Rokefellera. Prawdopodobnie Henry Ford jest dziś najbogatszym człowiekiem świata, lecz fortuna ta datuje się dopiero od dwudziestu zaledwie lat. Jedyny wielki majątek amerykański, który się utrzymał przez wiele pokoleń, jest majątek Astorów, ale to tylko dzięki temu, że składa się przeważnie z ziemskich posiadłości.

OPODATKOWANIE CUDZOZIEMCÓW WE FRANCJI?

Z Paryża donoszą: Deputowany Taittinger złożył ministrowi skarbu wniosek, proponujący wprowadzenie gospodarczego podatku wyrównawczego na cudzoziemców przybywających do Francji. Każdy cudziemiec przybywający do Francji na dłużej niż na 8 dni będzie musiał opłacić jednorazowy podatek w wysokości 1.000 franków od głowy rodziny i 200 fr. od każdej z osób do rodziny należących. Wniosek podaje w motywach, że nigdy jeszcze nie było we Francji tak znacznej liczby cudzoziemców, nigdy jeszcze życie nie było tak drogie a wartość franka tak nizka jak obecnie.

DLACZEGO KRAMARZ NIE LUBI BOLSZEWIKÓW.

Znany polakożerca i nacjonalista dr. Kramarz polityzuje wprawdzie z sowietami ale w stosunkach osobistych zdradza pewną niechęć ku nim i antypatję. Powody tej niechęci są bardzo proste. Oto — jak donoszą dzienniki praskie — dr. Kramarz posiada w Jałcie, uroczej miejscowości kąpielowej na półwyspie Krymskim własną willę, urządzoną z takim przepychem, że można ją było tylko z cesarskiemi pałacykami Liwadji porównać. Za rządów sowieckich willa ta została zasekwestrowana czy wywłaszczona i przeznaczona na mieszkanie letnie dla studentów na wakacjach czy też — jak się częściej w praktyce zdarza — dla różnych dygnitarzy sowieckich.

Ta willa krymska jest powodem niechęci w stosunkach Kramarsko-Sowieckich.

GRUPA „DIEHARD'ÓW.

W arenie politycznej Anglji pojawili się jako określona też dziś grupa, t. zw. Diehardowie. Jest to prawe skrzydło angielskiej partji konserwatywnej, które za najważniejszy punkt swego programu uważa utrzymanie najściślejszej przyjaźni i sojuszu z Francją. Nazwę swą „diehard" wzięła ta grupa od zawołania używanego przez znany i sławny w Anglji pułk piechoty z Middlesex. Zawołanie to i przydomek nadane zostały pułkowi Midlessexeńskiemu jako odznaczenie w r. 1811 za zwycięstwo w bitwie pod Albuherą w Hiszpanji nad wojskami francuskiemi, którymi dowodził marsz. Soult. W bitwie tej pułk utracił w zabitych i rannych 22 oficerów z liczby 25 i 425 żołnierzy z ogólnego stanu 570. Pułkownik, dowódca pułku poległ jeden z pierwszych, umierając z okrzykiem: "Die hard, my men, die hard!" (Walczcie dzielnie — moi chłopcy — walczcie dzielnie!)

Dziś nazwa diehardów używana jest na oznaczenie każdej grupy, która jako mniejszość występuje przeciw większości.

TELEGRAF I TELEFON BEZ DRUTU. Przewrót zasadniczy w środkach porozumiewania się dokonany już na zachodzie — telefon bez drutu, u nas zupełnie jeszcze jest nie znany.

Na zachodzie aparaty telefonu bez drutu tak się rozpowszechniły, iż znaleźć je można w każdym niemal domu: słucha więc cała rodzina w Paryżu koncertu w Londynie, Berlinie, Moskwie czy Ameryce, połączona jest niewidzialnemi łącznikami z całym cywilizowanym miastem.

Koncerty nadawane przez najwyższe na świecie stacje radjotelegraficzne, obejmują tak śpiew, jak muzykę, solowe popisy bądź orkiestry, oraz deklamacje. — Oczywiście produkują się najlepsi artyści.

Opłata na rzecz skarbu państwowego od aparatu radjotelefonicznego wynosi 24 franki rocznie we Francji.

U nas ustawy zabraniają osobom prywatnym posiadać swe stacje to też są tylko państwowe dotąd.

Na jesiennej sesji Sejmu ma być wniesiona ustawa, dozwalająca na posiadanie aparatów radjotelefonu i osobom prywatnym.

Odtąd każdy z nas będzie mógł, siedząc wygodnie w mieszkaniu, słyszeć koncerty we wszystkich stolicach świata, nie mówiąc o rozmowach.

REPERTUAR

TEATR MIEJSKI

Sobota, o godz. 8·30 Teatr Czarodziejski „Bosco"

BAGATELA

(początek o godz. 8)

Sobota 25 go sierpnia występy teatru polskiego z Warszawy: „Kochanek od serca" (premjera)

Niedziela o godz. 4 pop.: „Mężczyzna i kobieta" wieczór: „Kochanek od serca"

OPERA I OPERETKA

(początek o godz. 7·45)

Sobota: „Cyrulik sewilski" (występ St. Boguckiego, Marynowiczówny i Dolnickiego)

Niedziela: „Cyrulik sewilski"

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: **Feliks Jabłoński.** Z Drukarni Ludowej w Krakowie.